"شینجیاڭ مەن گۇاڭدۇڭنىڭ تەرەڭ سۇيىسپەنتشىلىگى · سەلبەسپ داموۋدى جەبەۋ" قارجى قوسۇ نسانى كەلسىمىن جاساسۇ سالتى وتكىزىلدى

شینجیاڭعا كومەكتەسۇ كەلبەتى

انار بۇلت \ شینجیاڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **كاڭ حاۋيان**

4 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى شىنجىننان حابارلايدى. 4 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى 2023 ـ جىلعى "شینجیاڭ مەن گۇاڭدۇڭنىڭ تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىگى · سەلبەسپ داموۋدى جەبەۋ" شینجیاڭ (شىنجىن) كاسپ سالاسى سەلبەسۇ، اۋىس ـ كۇيىس جاساۋ بۇكپەسىز اڭگىمە ٴماجلىسى جانە قارجى قوسۇ نسانى كەلسەمىن جاساسۇ سالتى شىنجىن قالاسىندا وتكىزىلدى، قيمىل ورنىندا 15 نسان تاڭدالىپ شوعىرلى كەلسىم جاسالىپ، كەلسىم جالپى سوماسى 48 ميلليارد 920 ميلليون يۋان بولدى ٴارى الدىڭعى كەزەڭدە كەلسىم جاساسقان 31 نسانىنىڭ (سوماسى 79 ميلليارد 680 ميلليون يۋان) تياناقتاندىرىلۇىن اناعۇرلىم بلگەرلەتپە، شینجیاڭ مەن گۇاڭدۇڭنىڭ سەلبەستىك جاساسپ داموۋدىنىڭ جاڭا پاراعىن اشتى.

وسى رەتكى قيمىلدى اۋتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەكەمەسى باس بولىپ وتكىزگەن. جىل باسىنان بەرى ەكى جەر اۋىس ـ كۇيىستى تەرەڭدەتۋ، كەڭەسۋ، ٴتۇيىلسۋ ارقىلى ٴبىر قىدىرۋ كاسپ سالاسى سەلبەستىك نسانىن جەدەلدەتپە، ٴبىر قىدىرۋ قارجى قوسۇ كەلسەمىن جاساستى. وسى كۇنى قۇلجا اۋداندىق حالىق ۇكىمەتى مەن جۇڭگو كومىر توبى ەنەرگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى، اقسۇ توقماشىلىق ونەركاسىپ ورتالعى مەن گۇاڭجوۋ مەيگياڭ كيىم ـ كەشەك شەكتى سەرىكتەستىگى سياقتى ەكى جەردىڭ ۋاكىلدەرى ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۇ سەلبەستىك نسانى كەلسىمىن جاساستى، بۇل، باستىسى، كومىر ەلەكتر، كومىر حيميا ونەركاسىبى، جاڭا ەنەرگيا، جابدىق جاساۋ، توقماشىلىق، كيىم ـ كەشەك سياقتى سالالارعا سايادى.

"اۋىس ـ كۇيىس كاسپورىن مەن ۇكىمەتتىڭ ارالعىن جاقىندىتىپ، قارجى قوسۇ سەنىمىنە جانە بەكىمىنە يە بولدىق". جۇڭگو كومىر توبى بىلە ەنەرگيا اشۇ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ورىنباسار باس دىرەكتورى جوۋ شياۋگاڭ: وسى رەت كاسپورىن قۇلجا اۋدانىمەن جەل، جارىق، سۋ، وت، زاپاس ساقتاۋ، جاسىل، تومەن كومىر قىشقىل گازدى كەشەندى ەنەرگيا بازاسى نسانىن قۇرۇ كەلسىمىن جاساسپ، جەرگىلىكتى ورىننىڭ ونەركاسىپ ەكونوميكاسىنىڭ جاسىل داموۋىن دەمەدى، ـ دەدى.

"شینجیاڭ سزدەرمەن اناعۇرلىم تەرەڭ قاتپارلى، اناعۇرلىم كەڭ سالادىعى ناقتى دىستەر سەلبەستىگىن جاساسۇدى ٴۇمىت ەتەدى". قيمىلدا بىلە قازاق اۋتونوميالى وبلىسى، اقسۇ ايماعى، قاراماي قالاسى، قاشقار ەكونوميكالىق اشۇ رايونى، جۇندۇڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۇ رايونى جانە ٴۇرىمجى گانچۇانپۇ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۇ رايونى سياقتى ايماق، وبلىس، قالا، باقشا رايونى ۇاكىلدەرى جەكە ـ جەكە ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۇ جونىندە تانىستىرۇ جاساپ، جينالسقا قاتىناسقان 350 نەشە شىنجىن كاسپورىن ۇاكىلدەردىڭ شینجیاڭنىڭ بايلىق ابزالدىلىعى، سايماسات ابزالدىلىعى، شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسى، كاسپ سالاسىنىڭ داموۋى سياقتى جاعدايلاردى تۇسىنۇىنە مۇمكىندىك جاساپ، ورىنسقتى دا جارىاسمدى، قارىشتاي دامعان، ومىرشەڭدىككە تولى، زور ۇمىتكە جۇكتى شینجیاڭ كەلبەتىن ايگىلەدى.

سوڭعى جىلدارى شینجیاڭ ـ گۇاڭدۇڭ ەكى جەردىڭ اۋىس ـ كۇيىسى، سەلبەستىگى ۇزدىكسىز تەرەڭدەدى. بۇكپەسىز اڭگىمە ماجلىسىندە شینجیاڭدا سەلبەستىك جاساسۇ نسانىن ورىستەتكەن كاسپورىنشىلار ٴتول كەشىرمەلەرى ارقىلى شینجیاڭنىڭ سایاساتىنىڭ قولداۋ، قىزمەت وتەۋدى جوعارىلاتۇ، ورتانى ساپالىلاندىرۇ سياقتى جاقتاردا جاساعان قۇلشىنىستارى مەن تۇىلعان تەرەڭ وزگەرىستەردى ورتاقتاستى.

"شینجیاڭ ٴدال سایاساتى تابىستى، حالقى بەرەكەلى تاماشا كەزەڭدە تۇر، قىرۋار كاسپورىنشىنى قارجى قوسۇعا باۋراۋدا". مەملەكەتتىك سایاسي كەڭەستىڭ مۇشەسى، شىنجىن قالاسى كاسپورىنشىلار بىرلەسكەن قوعامىنىڭ ۇنەمىلىك دىستەرگە جاۋاپتى باسشىسى ژاڭ لیزۇڭ مىنالاردى ٴبىلدىردى: ەكى جەر سەلبەستىك جاساسقاندا "سانىنىڭ" ۇيلەسىمدى ارتۇى مەن "ساپانىڭ" ٴونىمدى جوعارىلاۋىن ٴبىر تۇتاس جوسپارلاپ، شینجیاڭنىڭ بايلىعىنىڭ شعاناق رايونى بازارىمەن بايلانىسۇىن، شعاناق رايونى تەحنيكاسىنىڭ شینجیاڭ كاسپ سالاسىنىڭ داموۋىمەن توعىسۇىن ىلگەرىلەتۇ كەرەك، مەن ەكى جەردىڭ سەلبەستىك جاساۋ، داموۋ كەڭىستىگىنىڭ وراسان زور، كومەسكى كۇشىنىڭ شەكسىز ەكەندىگىنە سەنەمىن.

اۋتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەكەمەسىنىڭ باستىعى ابلیكىم ازەز مىنالاردى ٴبىلدىردى: وسى رەتكى شینجیاڭ مەن گۇاڭدۇڭ ەكى جەردىڭ سەلبەستىك، اۋىس ـ كۇيىس جاساسۇ قيمىلى سۇبەلى جەتىستىكتەرگە قول جەتكىزدى، بۇل اۋتونوميالى رايوننىڭ جوعارى ساپالى داموۋ جوننەدەگى اۋماقتار ٴماجلىسى رۇحىنىڭ ناقتى تياناقتاندىرىلۇى. ەكى جەردەگى كاسپورىندار ابزالدىلىقتارىن ٴوزارا تولىقتاۋ ارقىلى "8 ٴىرى كاسپ سالاسى شوعىرى" قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۇدى دەمەيدى، ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەكەمەسى كاسپورىنىڭ "تورىكىنى" رەتىندە، شینجیاڭعا كەلىپ قارجى قوسپ، كاسپ سالاسىن گۇلدەندىرەتىن كاسپورىندار ٴۇشىن ساپالى، جوعارى ٴونىمدى قىزمەت وتەۋ قامتاماسىزدىعىن ازىرلەپ، كەلسىم جاسالعان نسانداردىڭ ەرتە تياناقتانۇىنا، جۇمىس باستاۋىنا، ونىمدىلىككە جەتۇىنە شىنايى كەپىلدىك ەتەدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنىڭ الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنىڭ داموۋ ەكولوگياسىن سالالاندىرىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىن جاراتۇ، پايدالانۇ، قورعاۋ ونىمدىلىگىن ۇزدىكسىز كورىنەكتىلەندىرىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنىڭ جوعارى ساپالى داموۋعا قىزمەت وتەۋ قابىلەتىن كورىنەكتى كۇشەيتتى.

اۋتونوميالى رايون ٴبىر قىدىرۋ حۇجاتتاردى شىعارىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىن جاراتۇ مولشەرى مەن ساپاسىنىڭ بىرىكەلكى جوعارىلاۋىن ىلگەرىلەتپە، تاماشا جاڭالىق اشۇ ورتاسىن قالىپتاستىردى. 2022 ـ جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن رايونىمىزدىڭ ٴونىمدى تاپقىرلىق پاتەنتكە يە بولۇ مولشەرى جيىنى 7429 بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 16% ارتتى؛ ٴونىمدى تىرىكەۋگە الدىرعان مارکا مولشەرى 327 مىڭ 518 بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 25%. 17 ارتتى.

ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىن قورعاۋدى جاپپاي كۇشەيتىلدى، اۋتونوميالى رايون ٴوڭىر اتتاعان، تاراۋ اتتاعان سايكەسۇ مەحانيزمىن، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعى داۋ ـ شارىن كوپ نەگىزدى شەشۇ مەحانيزمىن جانە ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعى سالاسىنداعى سەنىمدىلىكتى باقىلاۋ ـ باسقارۋ قىزمەت مەحانيزمىن ورناتىپ، اقاۋسىزداندىرىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىن ٴادىلىا جانە اكىمشىلىك جاقتان قورعاۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعا قول سۇعۇ، جالعاندىق دىستەۋ ارەكەتتەرىنە قاتاڭ سوققى بەردى. 2022 ـ جىلى تۇتاس رايوندىنداعى ٴار دارەجەلى سوت مەكەمەلەرى 1028 ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعى دەلوسىن قاراپ، ٴار دارەجەلى پروكۋراتۋرا ورگاندارى 24 ٴبىلىم مەنشىگى ۇقىعىنا قول سۇعۇ قىلمىستىق دەلوسىن قابىلداپ، تەكسەرىپ، 27 ادامدى تۇتقىندالۇدى بەكىتتى، 94 ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنا قول سۇعۇ دەلوسىن قابىلداپ، تەكسەرىپ، 140 ادامنىڭ ۇستىنەن شاعىم ايتتى، ٴار دارەجەلى قوعام حاۋىپسىزدىگى ورگاندارى 750 ۇققىنا قول سۇعۇ، جالعانشىلىق دىستەۋ قىلمىستىق دىسىنە دەلو تۇرعىزدى، ٴار دارەجەلى بازار باقىلاۋ ـ باسقارۋ تاراۋلارى 1538 پاتەنت، مارکا، جاعراپيا لىق بەلگى اكىمشىلىك دەلوسىن ٴبىر جاقتى ەتتى، ٴار دارەجەلى اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق باسقارۋ تاراۋلارى 248 تۇقىم دەلوسىن ٴبىر جاقتى ەتتى، ٴۇرىمجى كەدەنى 162 ۇقىنا قول سۇعۇ دەلوسىن تەكسەرىپ انقىتادى.

رايونىمىز ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىن كادەگە جاراتىپ پايدالانۇدى، اتقارۋدى كۇشەيتىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنان جوعارى ونىمدىلىكپەن پايدالانۇدى جەبەدى. ورتا، شاعىن كاسىپورىندارىدى جاڭالىق اشا داموۋعا جەتەكتەۋ ٴۇشىن "8 ٴىرى كاسپ سالاسى شوعىرىمەن" تىعىز ۇشتاستىرىپ، مەملەكەت دارەجەلى 4 پاتەنت جول نۇسقاۋ قىزمەت وتەۋ بازاسىن قۇرۇدى ورنالاستىرىپ، ٴجۇزىم شارابى كاسپ سالاسى، جەمىس ورمانى كاسپ سالاسى سياقتى 9 ٴتۇرلى باسىمدىققا يە كاسپ سالاسىن ارقاۋ ەتىپ پاتەنت جول نۇسقاۋ نسانىن ورىستەتتى. سونىمەن بىرگە جاعراپيالىق بەلگى ونىمدەرى ارقىلى اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇگە دەم بەرۇ ارەكەتىن ورىستەتپە، 2022 ـ جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن "كورلا المۇرتى"، "جىڭ الاقاتى"، "اقسۇ الماسى" سياقتى مەملەكەتتىك جاعراپيالىق بەلگى ونىمدەرىن قورعاۋدان ۇلگى كورسەتۇ رايونىن قۇرۇدى بەكىتتى.

ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنىڭ الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ دەڭگەيىن جوعارىلاتۇ جاعىندا رايونىمىز ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنىڭ الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ تور تۇيىندەرىن ورنالاستىرۇدى ۇزدىكسىز ساپالاندىرىپ، ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعىنا قاتىستى تيجارات ـ ساۋدا، تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ جانە ۇقىق قورعاۋ، كومەك كورسەتۇ سياقتى يقۇاتتاردى قامتىعان ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعى الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ تۇعىرىن العاشقى ادىمدا قۇردى. 2022 ـ جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن تۇتاس رايوندا قورعاۋ ورتالعى، ۇقىق قورعاۋ، كومەك بەرۇ ورتالعى سياقتىلاردى قامتىعان 7 مەملەكەت دارەجەلى ٴبىلىم مەنشىك ۇقىعى الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ قۇرىلىمى قۇرىلدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ مازمۇنىن اشالاپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ "ساباعىن" تەرەڭدەتپە، ناقتىلاندىرىپ، قالىڭ پارتيا مۇشەلەرىن، كادرلاردى، اسىرەسە، ٴار دارەجەلى باسشى كادرلاردى بەل شەشە كىرىسپە، ٴبىرىنشى شەپكە تەرەڭ بويلاپ، ماسەلەلەرگە جاپپاي اداقتاۋ جۇرگىزۇگە، قيىن ماسەلەلەرگە جاپپاي ٴبىر ـ بىرلەپ تەكسەرۇ جۇرگىزۇگە ۇيىمداستىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ تەرەڭدەۋىنە، ناقتىلانۇىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

"'ٴوزىن كورسەتۇ فورماسىنداعى'، 'تۇبەكتىك كورىنىس فورماسىنداعى' تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزبەدى"، "شىكەرلەي تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ ارقىلى داموۋداعى قيىن ماسەلەلەردى شەشۇدى ىلگەرىلەتتى"... اۋتونوميالى رايوندىق ەكولوگياىلىق قورشاعان ورتا مەكەمەسى باس شۇجي شي جينپىڭنىڭ ماڭىزدى ٴسوزىنىڭ رۇحىن مۇقيات ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ بارىسىندا فورماشىلدىقتى، تورەشىلدىكتى باتىل تيىپ، شىن مانىندە جاعدايعا كوز جەتكىزىپ، ماسەلەنى ٴدال تاۋىپ، ناقتى شارانى العا قويدى. وسى مەكەمەنىڭ پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجيى داي ژۇجۇن مىنالاردى ٴبىلدىردى: "ٴۇرىمجى ـ سانجى ـ شىحزى" ٴوڭىرى اتىموسفەراسىنىڭ لاساتانۇىن وڭاۋ اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ ٴار ۇلت بۇقاراسىنا بەرگەن ايىندى ژادەسى، ٴسوز جوق، قايشىلىقتا باتىلدىقپەن تىكە قاراپ، باتىلدىقپەن قامال الىپ، قيىندىقتى جەڭۇمىز كەرەك، جان ـ جاقتى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ نەگىزىندە ماسەلەنى ٴدال تاۋىپ، مىندەت ٴتىزىمىن جاساپ، ٴبىر مايدان قامال الۇ شايقاسىن جۇرگىزۇمىز كەرەك.

"دۇرىس شەشىم تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋدەن قول ۇزە المايدى". اۋتونوميالى رايوندىق قاتىناس ـ تاسىمال مەكەمەسى شینجیاڭنىڭ قاتىناس ـ تاسىمالىنىڭ داموۋ ٴىس جۇزىندىگىمەن ۇشتاستىرىپ، نازاردى جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايوننىڭ قاتناس تورابى ورتالعىن جەدەل قۇرۇعا شوعىرلاندىرىپ، ساۋالناما تەكسەرۇ، اڭگىمە ٴماجلىسىن اشۇ، بەتپە ـ بەت سۇحباتاسۇ، ناقتى ورىنعا بارىپ جانە تۇيىندە تۇرىپ تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ، تاراۋلار اتتاپ بىرلەسپ تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ سياقتى كوپ ٴتۇرلى تاسىلدەردى جالپىلىق قولدانىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋدىڭ ناقتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزۇىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

اۋتونوميالى رايوندىق قاتناس ـ تاسىمال مەكەمەسى پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيى لیۇ پيڭ بىلاي دەدى: "ٴبىز تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ بارىسىندا جۇيە سيپاتتى، ستراتەگيالىق سيپاتتى جانە كورەگەندىك سيپاتتى وي جەلىسىن قولدانىپ، تۇرلىشە تاقىرىپتارعا قاراتا تۇرلىشە تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ ٴادىسىن قولداندىق، ايتالىق، جالپى جاعدايعا سايات مازمۇندار جوننەدە ستراتەگيالىق سيپاتتى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، كۇرەدەلى، قيىن ماسەلەلەردى شەشۇ جوننەدە شەشۇشى شارا سيپاتتى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، جاڭا داۋىردەگى جاڭا جاعدايلار جوننەدە كورەگەندىك سيپاتتى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، كەلەلى قىزمەت نسانداري جوننەدە سوڭىنا ٴتۇسۇ سيپاتتى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ مەن شەشىم جاساۋ قاجەتتىن تىعىز ۇشتاستىرۇعا شىنايى كەپىلدىك ەتتىك.

تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋدە، ٴسوز جوق، ماسەلەنى باعدار ەتۇ مەن نسانانى باعدار ەتۇگە تابانداى بولۇ كەرەك. نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەدە اۋتونوميالى رايوندىق عىلىم ـ تەحنيكا مەكەمەسى ماسەلەنى باعدار ەتۇگە تابانداى بولىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ ٴتاسىلىن جاقسارتىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جەتىستىگىن ماسەلەنى شەشۇدىڭ، قىزمەتتى جاقسارتۇدىڭ ٴىس جۇزىندىك شاراسىنا شىن مانىندە اينالدىرۇدى العا قويدى. مەكەمە باسشىلارى اترەتتى باستاپ حوتان ايماعى، قاشقار ايماعى، ىلە قازاق اۋتونوميالى وبلىسى سياقتى جەرلەرگە بارىپ، ىشكەرىلەي تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، تۇرلىشە وڭىرلەردىڭ داموۋىنا ٴىس جۇزىندىگىنە باعىتتاي وتىرىپ ناقتى ۇسىنىس بەرىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جەتىستىگىنىڭ جەرگىلىكتى ورىننىڭ داموۋىنا شىن مانىندە قىزمەت وتەۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

شینجیاڭ حالىق باسپاسى (شینجیاڭ از ۇلتتار باسپا بازاسى) پارتكوم القاسى شي جينپىڭ جاڭا ٴداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن ۇيرەنۇ، دايەكتىلەندىرۇ نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسىمەن ۇشتاستىرىپ، بۇقارادان الىپ، بۇقاراعا قايتارىپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋدى تىڭعىلقتى ورىستەتتى. بيىل جىل باسىنان بەرى، باسپا كاسىبى ٴدوپ كەلگەن جاڭا جاعدايعا، جاڭا مىندەتكە، جاڭا تالاپقا مەڭزەس، شینجیاڭ حالىق باسپاسى (شینجیاڭ از ۇلتتار باسپا بازاسى) "باسپانى جوعارى ساپالى داموتۇ 3 جىلدىق ارەكەتىن" جاپپاي باستاپ اتقاردى، اسىرەسە، كەزەكتەگى باسپا كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى داموۋنا تۇسىاۋ بولىپ وتىرعان كورنەكتى ماسەلەلەرگە باعىتتاي وتىرىپ ارناۋلى تاقىرىپ بەلگىلەپ، باسپا پارتكوم باسشىلىق القاسى باستاماشىلدىقپەن كەڭ كولەمدە ىشكەرىلەي تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ ورىستەتپە، پارىقتاردى شىنايى تاپتى، ولقىلىقتاردى شىنايى تولىقتادى، ٴالسز تۇستاردى شىنايى كۇشەيتتى، قابىلەتتى شىنايى جوعارىلاتتى. 4 ـ ايدىڭ ورتا شەننەن بەرى باسپا پارتكوم القاسى اترەت باستاپ ٴبىرىنشى شەپتى ىشكەرىلەي ارالاپ، باسپانىڭ ٴبىرىنشى شەبىندەگى رەداكتورلارمەن، قاراپ بەكتۇ قىزمەتكەرلەرمەن، اۋتورلارمەن، اۋدارماشىلارمەن، وقىرماندارمەن بەتپە ـ بەت پىكىر اۋىستىرىپ، پىكىر ـ ۇسىنىستارىن تىڭداپ، تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ ارقىلى شىن مانىندە جاعدايعا كوز جەتكىزىپ، وي جەلىسى ايقىندادى، شارانى ناقتىلاندىردى.

(ٴتىلشى شىە حۇيىيان، قاتناسقان تىلشىلەر ياۋ تۇڭ، لۇ فىڭباۋ، لي شيڭ، ەرىكتى ٴتىلشى لیۇ شانشان)

زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىسى جاڭ مىڭياۋ:

ساباقتان سىرتقى بالالار تاربيەسىن ساياحاتپەن ۇشتاستىرامىن

ـــــ جانمىزداعى جاڭا كاسىپپەن شۇعىلدانۇشىلار⑧

□ **انار بۇلت \ شینجیاڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى يە شياۋمين**

قىزىل زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ، ەڭبەك ارقىلى تاربيەلەۋ، ەكولوگياىلىق زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ، كاسىپتىك سەزىنۇ... 4 ـ اي كەلسىمەن كوكتەمدە كۇن جىلىنىپ، گۇلدەر اشىلىپ، ورتا، باستاۋىش مەكتەپ وقۇشىلارىنىڭ كوكتەمگى زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ، جالپىلىق امالىيات سياقتى قىيمىلدارى قاۋىرت مەزگىلگە ٴوتتى، "زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتى" ٴارقايسى ورتا، باستاۋىش مەكتەپ وقۇشىلارىنىڭ كوكتەمگى ساياحاتىندا قىزۇ سوزگە اينالىپ، وقۇشىلار ساباقحانادان شەعىپ، تابيعاتپەن ەتەنە ارالاسىپ، تەرەڭ سەزىنۇدى باستادى. وسى بارىستا زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىلەرى ايرىقشا ماڭىزدى رولىن ساۋلەلەندىرەدى.

شینجیاڭ شىڭيۇي حالقارالىق ساياحات كوۋپەراتيۋى شەكتى سەرىكتەستىگى زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ٴبولىمىنىڭ ديرەكتورى جاڭ مىڭياۋ زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىسى. بۇل كۇندەرى ول وتە قاربالاس، ٴارى باستان كەشىرۇ سىپاتى بار، ٴارى تاربيەلەۋ ٴمانى بار ساباقتاردى ۇزدىكسىز ورنالاستىرىپ، ٴاربىر قىيمىل بۇنىندارىنىڭ ناقتى جۇمىس ٴتارتىبىن ارناعا ٴتۇسىردى. "مەنىڭ نسانام ـــ ارەكەت فورماسىنداعى ساباقحانا ارقىلى ٴومىر بويى ۇمىتىلمايتىنداي ساتتەردى بالالاردىڭ ەسىندە قالدىرۇ"، ـ دەدى جاڭ مىڭياۋ.

قىيمىل ايان السىن ٴدال مەڭگەردى

4 ـ ايدىڭ 13 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن ٴۇرىمجى قالاسى نان مادەنيەتى كاسىپ سالاسى باقشاسى دۇمانعا بولەندى، ٴۇرىمجى قالالىق 123 ـ باستاۋىش مەكتەپتەن كەلگەن 100گە جۇىق وقۇشى قولدارىنا زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ قولدانباسىن الىپ، زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىلەرىنىڭ ماڭىزىندا نان مادەنيەتى مۇراجايىن ەكسكۇرسيالادى.

قىيمىل بارىسىندا جاڭ مىڭياۋ زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتى قوسىنىڭ اراسىندا تىنىم المايى، تۇتاس قىيمىلدىڭ ايان السى مەن ريتىمىن مەڭگەردى. وسى رەتكى زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ قىيمىلىنىڭ باس قولباسشىسى رەتىندە، جاڭ مىڭياۋ بالالاردىڭ سەرىگى، جەتەكشىسى جانە ٴبىلىم جەتكىزۇشىسى بولىپ، بالالاردىڭ ەندىگى جەردە جۇرەتىن ٴاربىر قادامىن دەن قويا ورنالاستىردى.

ٴوز قولىمەن بىستەپ كورىپ سەزىنۇ بۇنىندا باستاۋىش مەكتەپ وقۇشىلارى وينىقى مۇزىكا داۋىسىمەن بىرگە، ناۋباي قالپاعىن كيىپ، قىزىل شالعىش تاعىپ اس ٴۇي شەبەرىنە اينالىپ، ٴوز قولدارىمەن نان جاۋىپ كوردى. جاپقان نانداردىڭ قالىڭدىعى مەن جۇقالىعى بىركەلكى بولماي، دوڭگەلەك، ٴتورت بۇرىشى بار بولسا دا، بالالار قىزىققا باتتى. كاسپ سالاسى باقشاسىنان شىققاننان كەيىن، ولار اتا ـ انالارى مەن باسقا كىشكەنتاي دوستارىنا دا نان تۇرالى حيكايالاردى ايتىپ بەرە الاتىن بولدى.

جاڭ مىڭياۋ بىلاي دەپ تانىستىردى: 2022 ـ جىلى شینجیاڭ شىڭيۇي حالقارالىق ساياحات كوۋپەراتيۋى شەكتى سەرىكتەستىگى نان مادەنيەتى كاسپ سالاسى باقشاسىندا 1000 شارشى مەترلىك زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ بازاسىن سالدى. ٴبىر جىلدان استام ۋاقىتتان بەرى زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ بازاسىنىڭ ەڭ كوپ قابىلداعانى ورتا، باستاۋىش مەكتەپ وقۇشىلارى بولدى. "جاڭا ساياحات كورىنىستەرىندە زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىسىنىڭ جەتەكشىلىگى بولعاندىقتان، بالالاردىڭ زەينى اناعۇرلىم وڭاي شوعىرلانىپ، اناعۇرلىم جاندى ويلانىپ، بىلىمگە تالپىنىستارى اناعۇرلىم كۇشەيە ٴتۇستى". ٴۇرىمجى قالالىق 123 ـ باستاۋىش مەكتەپ 4 ـ جىلدىعىنىڭ جىلدىق گرۋپپا باستىعى كاڭ لیبا بىلاي دەدى: مۇعالىمدار مەن بالالار بىرگە بىستەپ، وي جۇگىرتىپ، ماسەلەلەردى شەشىپ، بايلانىستارى اناعۇرلىم قويۇلاي ٴتۇستى.

"ٴتىپتى، تىنتەي نارسە بولسا دا بالالارعا تەرەڭ اسەر قالدىراتىن بولسا، وندا ول بالالار ٴۇشىن كومەك بولىپ تابىلادى". جاڭ مىڭياۋ بىلاي دەدى: زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتى مەن ساياحاتتىڭ ەڭ ۇلكەن ايىرماشىلىعى بالالار قىيمىل بارىسىندا ارالاپ وتە شىقپايدى، قايتا ۇيرەنۇنە، ويلاۋنا جانە تولعانۇنا تۇرا كەلەدى.

ساباقتى كەمەلدى ورنالاستىرۇعا ۇمتىلدى

جاڭ مىڭياۋ جوننەن ايتقاندا، ٴبىر زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جوباسى قاراعاندا قاراپايىم كورىنگەنمەن، وعان ٴبىلىم كىرىكتىرىپ، بالالاردىڭ كوڭىلدى ساياحات بارىسىندا ٴوزى دە اڭعارماعان كۇيىدە ٴبىلىم يگەرۇىنە جانە ونى قولدانۇىنا مۇمكىندىك جاساۋ وڭاي ٴىس ەمەس. "ۇقساس ٴبىر زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتىندا ۇقساماعان مۇعالىمدار ەرتىپ جۇرسە تۇرلىشە ناتيجەگە يە بولادى، بالالاردىڭ سەزىنۇى دە ۇقسامايدى، جاقسى بولۇ ـ بولماۋى زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتىندا ساباقتاردى ورنالاستىرۇدىڭ عىلىمي دا قاتاڭ بولعان ـ بولماعاندىعىنا بايلانىستى"، ـ دەدى جاڭ مىڭياۋ.

2012 ـ جىلى جاڭ مىڭياۋ داشۋە بىسترگەننەن كەيىن، وقۇ ـ اعارتۇعا قاتىستى ورەندەر مەرزىمدى باسىلمەن تاراتۇ قىزمەتىمەن اينالىسپ كەلە جاتقان ەدى. 2018 ـ جىلى اۋتونوميالى رايوندىق وقۇ ـ اعارتۇ مەكگەرمەسى سياقتى 11 تاراۋ بىرلەسپ «ورتا، باستاۋىش مەكتەپ وقۇشىلارىنىڭ زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتىن ورىستەتۇ جونىندەگى انقارۇ پىكىرىن» باسپ تاراتتى، شینجیاڭنىڭ زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتى جۇرەك جولعا ٴتۇستى، سونان باستاپ جاڭ مىڭياۋ كاسپ اۋىستىرىپ، زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحاتىن ۇيىمداستىرۇمەن، جوبالاۋمەن، انقارۇمەن اينالىستى. ۇزدىكسىز ۇيرەنۇ، نزدەنۇ جانە تاجىريبە توپتاۋ ارقىلى ول ورنالاستىرعان زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات ساباعى بارعان سايىن جۇيەگە ٴتۇستى. 2022 ـ جىلى جاڭ مىڭياۋ ەمتيحان بەرىپ، زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىسى تولىمدىلىق كۋالىگىن الدى.

وسى رەتكى ٴۇرىمجى قالالىق نان مادەنيەتى كاسپ سالاسى باقشاسىنداعى زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ جونىندە الپ ايتقاندا، قىسقا عانا 4 ساعاتتىق ساباق ورنالاستىرۇدا جاڭ مىڭياۋ ٴپان اتتاعان وقۇ ـ اعارتۇ ۇستانىمىن كىرىكتىردى، وقۇشىلار 7 ٴتۇرلى زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ مىندەتىن ورىنداۋى قاجەت ەدى، مۇنىڭ ىشىندە 10 نەشە زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىسىنىڭ تۇيىلستىرەتىن جانە كوڭىل بولەتىن دىستەرىنىڭ ٴوزى 30دان اسادى.

جاڭ مىڭياۋ بالالارعا تۇتاس بارىستا سەرىك بولىپ، ولاردىڭ بەت الپەتىن مۇقيات باقىلاپ، ماسەلەنى دەر كەزىندە بايقادى ٴارى رەتتەدى، ٴار رەتكى قىيمىل ايانىنان كەيىن، ول زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۇ ساياحات جەتەكشىلەرىمەن قايتادان تالقىلاپ، ساباق ورنالاستىرۇدىڭ جاقسارتىپ، بالالاردىڭ تەرەڭ اسەر الۇىنا كۇش سالدى.

قىرۋار ماما